

УДК 336.71

JEL Classification E58, G21

DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-1\(95\)-42-48](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-1(95)-42-48)

Tetiana BEREZHETSKA¹

National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic", Poltava, Ukraine

Methods and Tools of Anti-Crisis Regulation of the Banking System in Conditions of Economic Instability

Abstract. The activity of banks significantly depends on the trends taking place in the state and the world economic space. State anti-crisis regulation of the banking system involves developing a set of measures to counteract the negative impact of potential threats on ensuring the stable functioning of banking institutions. Banking regulation is critical in economic instability, which means both the volatility of certain economic indicators and chronic imbalances in the economy. The article aims to systematize the methods and tools of anti-crisis regulation of the banking system in conditions of economic instability. It was proved that the construction of the system of anti-crisis regulation of banking activity should be an essential strategic task of the government and the central bank in modern conditions. To ensure effective regulation of the banking system at each stage of the crisis, it is necessary to apply the methods and tools that are most appropriate. The author has formed his classification of methods of state regulation of the banking system and their detailed characteristics. Methods of anti-crisis regulation of the banking system are divided into legal, administrative, information-analytical, organizational and financial. Emphasis is placed on the need for continuous improvement of methods and tools of anti-crisis management and their adaptation to the actual conditions of the banking system.

Keywords: anti-crisis regulation, banking system, economic instability, crisis, method, tool.

Suggested Citation

Berezhetska, T. (2022). Methods and Tools of Anti-Crisis Regulation of the Banking System in Conditions of Economic Instability. *Oblik i finansy*, 1(95), 42-48. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-1\(95\)-42-48](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-1(95)-42-48)

Тетяна БЕРЕЖЕЦЬКА

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, Україна

Методи та інструменти антикризового регулювання банківської системи в умовах економічної нестабільності

Анотація. Діяльність банків суттєво залежить від тенденцій, які відбуваються у державі та світовому економічному просторі. Державне антикризове регулювання діяльності банківської системи передбачає розробку комплексу заходів протидії негативному впливу потенційних загроз на процес забезпечення стійкості та стабільного функціонування банківських установ. Особливого значення банківське регулювання набуває у ситуації економічної нестабільності, під якою розуміють як волатильність певних економічних показників, так і хронічну розбалансованість економіки. Метою статті є систематизація методів та інструментів антикризового регулювання банківської системи в умовах економічної нестабільності. Доведено, що в сучасних умовах побудова системи антикризового регулювання банківської діяльності повинна виступати важливим стратегічним завданням діяльності уряду та центрального банку. З метою забезпечення ефективного регулювання банківської системи на кожному з етапів проходження кризи необхідно застосовувати ті методи та інструменти, які є найбільш доречні. Автором сформовано власну класифікацію методів державного регулювання банківської системи, а також наведено їх детальну характеристику. Методи антикризового регулювання банківської системи поділено на правові, адміністративні, інформаційно-аналітичні, організаційні та фінансові. Акцентовано увагу на необхідності постійного удосконалення методів та інструментів антикризового регулювання та адаптації їх до реальних умов функціонування банківської системи.

Ключові слова: антикризове регулювання, банківська система, економічна нестабільність, криза, метод, інструмент.

¹ Tetiana BEREZHETSKA, National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic", Poltava, Ukraine.

ORCID 0000-0001-6162-208X

E-mail: tanyaef18@gmail.com (Corresponding author)

Постановка проблеми. Економічний розвиток країни значною мірою залежить від стабільності функціонування банківської системи. В сучасних умовах банківський сектор економіки України піддається впливу багатьох ризиків, спричинених, зокрема, динамічними коливаннями фінансових ринків. Поглиблення нестабільності може привести до виникнення економічних криз. Впровадження системи заходів для своєчасного виявлення ризиків економічної нестабільності та реагування на них сприяє стабільному розвитку економіки держави.

Ефективне застосування антикризового регулювання відіграє важливу роль у забезпеченні стійкості та надійності банківської системи та мінімізації можливості розгортання економічних криз. Доцільно вчасно актуалізувати та пристосовувати методи та інструменти антикризового регулювання до реальних умов функціонування банківської системи. У зв'язку з цим, зростає необхідність їх постійного удосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми регулювання діяльності банків України в умовах економічної нестабільності, зокрема, аналіз методів та інструментів, застосованих Національним банком України у період 2014-2016 рр., висвітлені у працях таких вітчизняних науковців, як О.В. Дзюблюк, В.В. Корнєєв, С.В. Науменкова [1], В.І. Міщенко [2]. Ними обгрунтовано систему методів, інструментів і механізмів, які можуть використовувати центральні банки в процесі антикризового регулювання грошово-кредитного ринку з метою забезпечення макрофінансової стабільності та підвищення ефективності грошово-кредитної політики за умов фінансової нестабільності та реформування банківської системи.

Дослідженням інструментів державного антикризового регулювання банківських установ України займалися І.П. Мігус, Я.С. Коваль, С.М. Лаптев [3]. Ними визначено основні складові моніторингу в системі державного антикризового управління банківського сектору України.

Циклічність регулювання у відповідь на бізнес-цикли та повторювані, але відмінні кризи, розглядала К. Шенк. Дослідниця розкрила суттєві відмінності інструментів, які застосовувалися в період кризи 2008-2009 років та протягом 2020 року, коли розпочалася криза спричинена COVID-19 [4].

Практичні аспекти системної кризи банківського сектору 2014-2016 рр. в Україні розкрито в працях С.М. Аржевітіна, Т.С. Унковської [5]. Однак, питання антикризового регулювання банківської системи й надалі не втрачають своєї актуальності у світлі загроз макроекономічної ситуації та глобальної динаміки економічних процесів.

Метою статті є систематизація методів та інструментів антикризового регулювання банківської системи в умовах економічної нестабільності.

Методи дослідження. Методологічною базою дослідження послужили загальнонаукові положення системного підходу, методи ситуаційного та

порівняльного аналізу, аналіз і синтез, порівняння та абстрагування, історичний метод.

Виклад основного матеріалу. Банківське регулювання – одна із функцій Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства. Для зниження ризиків та нівелювання наслідків криз Національний банк України застосовує різноманітні методи та інструменти антикризового регулювання.

Метод трактують як засіб досягнення будь-якої мети, вирішення конкретного завдання; сукупність прийомів або операцій практичного чи теоретичного засвоєння дійсності. Інструмент, у свою чергу, розуміють як предмет, механізм або алгоритм, що використовується для впливу на об'єкт, його зміну або вимір з метою досягнення корисного ефекту; засіб впливу на об'єкт, перетворення і створення об'єкта. Отже, метод передбачає використання сукупності інструментів, за допомогою яких здійснюється вплив на об'єкт [6].

У контексті банківського регулювання поняття методу слід розглядати як сукупність інструментів, за допомогою яких здійснюється вплив на банківську систему через виконання органами державної влади своїх повноважень щодо регулювання діяльності комерційних банків.

Особливого значення банківське регулювання набуває у ситуації економічної нестабільності, під якою розуміють як волатильність певних економічних показників, так і хронічну розбалансованість економіки (якщо, наприклад, декілька років поспіль темп інфляції залишається стабільно високим). Стан розбалансованості економічної системи держави характеризується коливаннями макроекономічних показників і нездатністю оперативного реагувати на зміни внутрішніх і зовнішніх умов її функціонування внаслідок порушення існуючих у ній взаємозв'язків. Ці показники мають враховуватися при формуванні механізмів державного антикризового регулювання банківської системи. Необхідним є забезпечення діагностики впливу економічної нестабільності на стан банківської системи, в тому числі, шляхом застосування різноманітних методів раннього виявлення кризових явищ.

Антикризове регулювання і регулювання банківської системи в умовах стабільного функціонування суттєво відрізняються. При звичайному режимі банківського регулювання здебільшого використовуються методи, спрямовані на розвиток і підтримку стійкості банківської системи в довгостроковій перспективі, а методи антикризового регулювання націлені на подолання вже назрілої кризи, забезпечення виживання в короткостроковому періоді. Антикризове регулювання діяльності банківської системи, зазвичай, визначається як набір відповідних методів, прийомів та управлінських дій, спрямованих на виявлення, попередження та подолання кризових явищ та ситуацій для того, щоб у

подальшому забезпечити стабільну безбиткову діяльність банківських установ. Антикризове регулювання доцільно розглядати як складову загального регулювання банківської системи. Втім, відповідні методи та інструменти необхідно застосовувати в залежності від фази економічного циклу.

Антикризове регулювання банківської системи України має базуватися на забезпеченні двох основних цілей:

– досягнення фінансової стійкості функціонування банківських установ на певний визначений проміжок часу (тактичні цілі);

– підтримання фінансової стабільності банківського сектору як якісної характеристики у довгостроковій перспективі (стратегічні цілі).

Антикризове регулювання, яке впроваджується центральним банком, повинне забезпечувати виконання таких основних завдань:

1) Недопущення колапсу банківської системи (дії центральних банків у цьому напрямі у більшості випадків мають оперативний екстрений характер), а тому центральні банки завжди повинні забезпечувати умови для здійснення безперервності функціонування платіжного механізму, підтримувати функціонування грошового ринку, сприяти збереженню довіри до банківської системи.

2) Стимулювання економічної активності та відновлення економіки, що досягається за рахунок забезпечення більшої доступності кредитів для реального сектору економіки.

Зважаючи на різноманітність класифікацій методів банківського регулювання, варто розглянути певні наукові підходи до дослідження цієї проблематики.

Р.В. Михайлюк поділяє методи банківського регулювання на превентивні, що застосовуються для уникнення можливих негативних наслідків за тієї чи іншої економічної ситуації, та протекційні, що вживаються для захисту від уже існуючої ситуації [7]. О.С. Сенишин, М.О. Горинь, О.О. Кундицький поділяють методи державного регулювання у сфері економіки на адміністративні та економічні [8].

На основі функціонального підходу до банківського регулювання його методи групуються у залежності від їх функціонального призначення. Так, для стратегічної перебудови використовують методи, що впливають на структуру банківської системи, за яких відбувається зміна її внутрішнього стану, а для оперативних перетворень – методи, що впливають на поведінку комерційних банків, дозволяючи їм швидко пристосовуватися до умов зовнішнього середовища. У такому контексті методи впливу на структуру банківської системи є структурними, а на поведінку банківських установ – поведінковими [6].

Згідно зі статтею 66 Закону України «Про банки та банківську діяльність» державне регулювання діяльності банків здійснюється Національним банком України за допомогою таких методів [9]:

I. Адміністративне регулювання:

1) реєстрація банків і ліцензування їх діяльності;

2) встановлення вимог та обмежень щодо діяльності банку (банків);

3) застосування санкцій адміністративного чи фінансового характеру;

4) нагляд за діяльністю банків;

5) надання рекомендацій щодо діяльності банків.

II. Індикативне регулювання:

1) встановлення обов'язкових економічних нормативів;

2) визначення норм обов'язкових резервів для банків;

3) встановлення вимог до визначення (розрахунку) банками розміру ризиків, притаманних їхній діяльності;

4) визначення процентної політики;

5) рефінансування банків;

6) кореспондентських відносин;

7) управління золотовалютними резервами, включаючи валютні інтервенції;

8) операцій з цінними паперами на відкритому ринку;

9) імпорту та експорту капіталу.

М.М. Коваленко поділяє методи механізму державного регулювання банківської системи за формами впливу на:

– методи прямого впливу (адміністративного характеру): різного роду ліміти, обмеження, штрафи, дозволи, ліцензії тощо, а також методи, що ґрунтуються на застосуванні бюджету як джерела дотування, лімітне кредитування для окремих банків; пряме регулювання відсоткової ставки, ліміти на обсяг чи вартість кредитів, що надаються окремим галузям;

– методи непрямого (опосередкованого, або ринкового) впливу включають ті, що регламентують поведінку суб'єктів ринку не прямо, а через створення певного середовища для діяльності, мотивують ту або іншу їх поведінку: вплив на грошову пропозицію шляхом формування певних умов на грошовому ринку та ринку капіталів, податкове регулювання, методи стимулювання конкуренції тощо.

Інструменти реалізації регуляторного впливу механізму державного регулювання банківської системи поділяють відповідно до напрямів регулювання, котрі, безумовно, тісно пов'язані між собою:

– грошово-кредитні відносини (резервні вимоги, відсоткові ставки за операціями центрального банку, операції на відкритому ринку, рефінансування банків, валютне регулювання, встановлення орієнтирів зростання грошової маси, прямі кількісні обмеження);

– банківські економічні нормативи;

– вхід банків на ринок банківських послуг та вихід з нього (регулювання доступу до банківської системи, регулярне отримання від банків звітності та проведення інспекційних перевірок у банках, застосування заходів примусового впливу щодо проблемних банків, зокрема заборона оголошення і виплати дивідендів, накладання штрафів тощо; узяття неплатоспроможних банків під особливий контроль,

призначення тимчасової адміністрації в такі банки, призупинення їхньої діяльності, організація реорганізації та ліквідації банків) [10].

Державне регулювання банківської системи здійснюється за допомогою таких методів:

1) Нормативно-законодавчі: закони, укази та розпорядження Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти Національного банку України;

2) Організаційно-управлінські: організаційні форми взаємовідносин між комерційними банками та органами влади різних ієрархічних рівнів;

3) Економічні: через їх використання держава змінює умови функціонування банківських установ (грошова емісія, норми обов'язкових резервів, облікова ставка, податки, державні дотації тощо) [11].

Узагальнюючи вищенаведені підходи, методи антикризового регулювання банківської системи можна систематизувати таким чином:

1) Правові: прийняття законодавчих документів та нормативно-правових актів з питань регулювання діяльності банків.

2) Адміністративні: інструменти представлені як обмежувальні заходи превентивного характеру з боку НБУ, зокрема: регулювання валютних операцій, обмеження валютних інтервенцій НБУ, регулювання процентних ставок тощо.

3) Інформаційно-аналітичні: попередня діагностика та прогнозування кризових процесів; проведення стрес-тестування; розробка програм фінансового оздоровлення, стратегій розвитку банківської системи.

4) Організаційні: здійснення трансформаційних заходів у функціонуванні банківської системи.

5) Фінансові: інструменти, пов'язані з наданням фінансової підтримки, зокрема, у вигляді рефінансування банків.

Для вжиття адекватних антикризових регуляторних заходів необхідно застосовувати різні методи в кожному з періодів функціонування

банківської системи. Зокрема, зважаючи на циклічність економічних процесів, можна виділити докризовий, кризовий та посткризовий етапи.

До настання кризи доцільно застосовувати превентивний режим державного регулювання банківської системи, що передбачає розробку способів реагування на виявлені сильні сигнали кризових явищ шляхом використання інструментів, що активуються завчасно. Основним завданням у цей період є створення умов для зміцнення банківської системи та зменшення вразливості до впливів факторів-дестабілізаторів (шоків), які виступають як тригери банківської кризи, що дозволить пом'якшити їх несприятливі наслідки.

На етапі розгортання кризових явищ у банківській системі необхідно продовжувати реалізовувати антикризовий механізм превентивного характеру, а також впроваджувати проактивні інструменти антикризового регулювання. Цей етап характеризується розробкою та реалізацією інструментів державного антикризового регулювання, спрямованих на відновлення здатності банківської системи виконувати притаманні їй функції, відновлення платоспроможності банків, відновлення довіри до них, захист прав вкладників, інвесторів та кредиторів та зменшення впливу наслідків кризових явищ на реальний сектор економіки [12].

Інструменти цієї групи передбачають як надання додаткової підтримки окремим банкам, так і коригування встановлених регуляторних вимог, що вивільняє внутрішні ресурси банків для протидії кризовим явищам.

При оперативному реагуванні на кризові події, як правило, використовуються проактивні інструменти антикризового регулювання, що включають обмеження на видачу банківських депозитів; тимчасовий дозвіл банкам не виконувати обов'язкові нормативи; екстрені заходи з надання ліквідності банкам (табл. 1).

Таблиця 1

Основні методи та інструменти антикризового регулювання, що застосовуються Національним банком України

Методи	Інструменти	Особливості реалізації
1	2	3
Правові	Законотворчість	<ul style="list-style-type: none"> розроблення законодавчих документів та нормативно-правових актів з питань регулювання діяльності банків.
Адміністративні	Інфляційна політика	<ul style="list-style-type: none"> перегляд середньострокового цільового показника інфляції;
	Зміна умов дотримання економічних нормативів	<ul style="list-style-type: none"> затримка впровадження коефіцієнта чистого стабільного фінансування; внесення змін до порядку використання нормативів достатності регулятивного капіталу та ліквідності LCR, а також внесення змін до коригувальних заходів щодо порушення цих нормативів; заборона банкам розподіляти прибуток у будь-якій формі, крім спрямування прибутку на збільшення статутного капіталу, формування резервних коштів, покриття збитків минулих років.

1	2	3
	Умови кредитування бізнесу та населення	<ul style="list-style-type: none"> • надання банкам права тимчасово не погіршувати якість обслуговування заборгованості позичальника за кредитами, реструктуризованими внаслідок зниження доходів позичальника; • знижений коефіцієнт ризику щодо кредитних вимог у гривнях для підприємств, що виробляють ліки та вироби медичного призначення; • затримка внесення змін до процесу управління проблемними активами в українських банках через високу складність запланованих змін;
Інформаційно-аналітичні	Макроекономічні показники Кон'юнктурні опитування Організація статистичної звітності	<ul style="list-style-type: none"> • попередня діагностика та прогнозування кризових процесів; • проведення стрес-тестування; • розробка програм фінансового оздоровлення, стратегій розвитку банківської системи.
Організаційні	Розподіл повноважень між суб'єктами банківської системи	<ul style="list-style-type: none"> • здійснення трансформаційних заходів у функціонуванні банківської системи, її організаційна перебудова на загальнодержавному, регіональному та локальному рівнях. • координація діяльності НБУ щодо поглинання ліквідності банківської системи та стану державних фінансів та необхідності розміщення їх у ОВДП для фінансування дефіциту державного бюджету; • відновлення практики НБУ купівлі-продажу ОВДП. Пряма або непряма участь центрального банку в операціях з державним боргом є загальноприйнятою в усьому світі практикою реагування на кризовий форс-мажор і засобом запобігання колапсу бюджетної системи;
Фінансові	Рефінансування банків	<ul style="list-style-type: none"> • запровадження цільового довгострокового рефінансування банків (на пільгових та стандартних умовах) для кредитування інвестиційних проєктів, малих і середніх суб'єктів господарювання, а також розширення переліку активів, які можуть бути використані як забезпечення за такими кредитами рефінансування; • кредити рефінансування під заставу іпотечного портфеля банків за зниженою процентною ставкою. використання Національним банком ОВДП як монетарного інструменту регулювання ліквідності банку
	Валютна політика	<ul style="list-style-type: none"> • внесення змін до порядку здійснення валютних інтервенцій НБУ, зокрема щодо встановлення гнучких динамічних меж допустимої волатильності валютного курсу;
	Контроль валютних операцій	<ul style="list-style-type: none"> • обов'язковий продаж валютної виручки експортерів та скорочені терміни її повернення; • встановлення лімітів щоденної купівлі банками іноземної валюти; • посилення контролю за придбанням клієнтами іноземної валюти для оплати контрактів; • жорсткий контроль за використанням банками рефінансування з метою недопущення його орієнтації (непрямої чи прямої) на купівлю іноземної валюти на міжбанківському ринку; • вжиття тимчасових заходів валютного регулювання, передбачених чинним законодавством.
	Зменшення обов'язкового резервування	<ul style="list-style-type: none"> • зменшення обов'язкового резервування коштів банків для їх залучення та утримання у банківській системі.

Джерело: систематизовано автором на основі [15; 16].

Національний банк здійснює регулювання ліквідності банківської системи шляхом застосування таких стандартних інструментів:

- 1) операції з рефінансування (кредити овернайт, кредити рефінансування);
- 2) операції прямого репо;
- 3) операції з власними борговими зобов'язаннями;
- 4) операції з державними облігаціями України [13].

З метою сприяння фінансовій стабільності банківської системи Національний банк здійснює оцінку стійкості банків і всієї банківської системи до несприятливих змін у макроекономічному середовищі. За результатами оцінки стійкості банку НБУ визначає необхідний рівень нормативів достатності капіталу. Національний банк для забезпечення дотримання банками необхідного рівня нормативів достатності капіталу, визначених за результатами оцінки їх стійкості, надсилає банкам вимогу про складання програми капіталізації/ реструктуризації [14].

Посткризовий період передбачає провадження політики, спрямованої на оздоровлення фінансової та економічної систем. Реабілітаційний режим полягає в мінімізації негативних фінансово-економічних та соціальних наслідків банківської кризи, використанні її факторів для забезпечення стабільного функціонування та розвитку, продовження безперервного виконання функцій банківської системи в мінливих умовах зовнішнього середовища.

На цьому етапі використовуються такі інструменти, як оцінка реального фінансового стану банківського сектору, проведення інспекційних перевірок банків, визначення фактичних потреб у рефінансуванні, вдосконалення законодавчої і нормативної бази з метою забезпечення ефективного функціонування банківського сектору.

Діяльність НБУ у сфері регулювання банківської системи пов'язана зі здійсненням ним постійного моніторингу кризових явищ на макро- і мікрорівнях, насамперед тих, що можуть торкнутися України, формуванням обов'язкових резервів на рахунках в НБУ та на рівні комерційних банків – резервів під очікувані збитки, завчасним інформуванням банків другого рівня відносно необхідності вживання запобіжних заходів, переглядом діючого механізму рефінансування, посиленням контролю над проблемними банками.

Висновки. Побудова системи антикризового регулювання банківської діяльності завжди повинна виступати важливим стратегічним завданням для уряду та центрального банку. Для найбільш ефективного регулювання банківської необхідно застосовувати методи та інструменти, які більш доречні на кожному з етапів проходження кризи. Зокрема, зважаючи на циклічність економічних процесів, виділено докризовий, кризовий та посткризовий етапи.

Узагальнюючи відомі наукові підходи, сформовано власну класифікацію методів державного регулювання банківської системи. Методи антикризового регулювання банківської системи поділено на правові, адміністративні, інформаційно-аналітичні, організаційні та фінансові. Проаналізовано основні методи та інструменти антикризового регулювання, що застосовуються Національним банком України.

З метою забезпечення стабільності банківської системи визначена необхідність постійного удосконалення методів та інструментів антикризового регулювання та пристосовування їх до реальних умов функціонування банківської системи.

4 Список використаних джерел

1. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: колективна монографія / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. 298 с.
2. Міщенко С. В. Поєднання функцій стратегічного розвитку та антикризового управління в діяльності центральних банків. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 2. С. 266-272.
3. Mihus I., Koval Y., Laptev S., Bala O., Kopytko M. Monitoring the state anti-crisis management of economic security of the Ukraine banking institutions. *Business: Theory and Practice*. 2020. № 21(2). С. 804-812.
4. Schenk C.R. The global financial crisis and banking regulation: Another turn of the wheel? *Journal of Modern European History*. 2021. № 19(1). С. 8–13.
5. Системна криза банківського сектору в Україні і стратегія її подолання: монографія / за ред. д.е.н., проф. С. М. Аржевітіна, д.е.н., проф. Т. Є. Унковської. К.: КНЕУ, 2017. 182 с.
6. Мордань Є. Ю. Організація механізму регулювання банківської системи. *Економіка. Управління. Інновації*. 2013. № 2(10). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2013_2_53
7. Михайлюк Р. В. Теоретичні та практичні аспекти вдосконалення фінансово-кредитного механізму. *Вісник ТНЕУ*. 2011. № 3. С. 31-40.
8. Сенишин О. С., Горинь М. О., Кундицький О. О. Державне регулювання економіки: навч. посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 334 с.
9. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
10. Коваленко М. М. Сутність і складові механізму державного регулювання банківського сектора економіки. *Теорія та практика державного управління*. 2015. № 2(33). С. 182-191.
11. Коваленко М. М. Державне регулювання банківського сектора економіки. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2011. № 2(9). С. 1-6.

12. Стадник А. С. Механізм державного антикризового регулювання банківської системи: дис. ... к-та екон. наук: 08.00.08. Суми, 2019. 287 с.
13. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи: постанова Правління Національного банку України від 17.09.2015 р. № 615. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15#Text>
14. Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України: постанова Правління Національного банку України від 22.12.2017 р. № 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17#Text>
15. Сас Х. І. Теоретичні підходи до антикризового регулювання у комерційних банках України. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2015. Т. 20. Вип. 6. С. 231-234.
16. Danylyshyn B. M., Bohdan I. V. Developing a system of anticrisis measures for Ukraine's economy in the spread of the coronavirus pandemic. *Banks and Bank Systems*. 2020. № 15(2). P. 1-15.

4 References

1. Dzjubljuk, O. V. (ed.) (2017). *Teorija i praktyka ghroshovogho obighu ta bankivskojji spravy v umovakh glocalnojji finansovojji nestabilnosti* [Theory and practice of money circulation and banking in conditions of global financial instability]. Ternopil: FOP Osadca Ju.V.
2. Mishhenko, S. V. (2016). Pojednannja funkcij strategichnogho rozvytku ta antykryzovogho upravlinnja v dijajlnosti centralnykh bankiv [Combination of functions of strategic development and crisis management in the activities of central banks]. *Aktualjni problemy ekonomiky*, 2, 266-272.
3. Mihus, I., Koval, Y., Laptev, S., Bala, O., & Kopytko, M. (2020). Monitoring the state anti-crisis management of economic security of the Ukraine banking institutions. *Business: Theory and Practice*, 21(2), 804-812.
4. Schenk, C. R. (2021). The global financial crisis and banking regulation: Another turn of the wheel? *Journal of Modern European History*, 19(1), 8-13.
5. Arzhevitin, S. M. (ed.), Unkovska, T. Ye. (ed.) (2017). *Systemna kryza bankivskogho sektoru v Ukrajinі i strateghija jiji podolannja* [The systemic crisis of the banking sector in Ukraine and the strategy to overcome it]. Kyiv: KNEU.
6. Mordanj, Je. Ju. (2013). Orghanizacija mekhanizmu reghuljuvannja bankivskojji systemy [Organization of the mechanism of regulation of the banking system]. *Ekonomika. Upravlinnja. Innovaciji*, 2(10). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2013_2_53
7. Mykhajljuk, R. V. (2011). Tereotychni ta praktychni aspekty vdoskonalennja finansovo-kredytnogho mekhanizmu [Theoretical and practical aspects of improving the financial and credit mechanism]. *Visnyk TNEU*, 3, 31-40.
8. Senyshyn, O. S., Horyn, M. O., Kundytskyi, O. O. (2014). *Derzhavne reghuljuvannja ekonomiky* [State regulation of the economy]. Lviv: Lvivskij nacionalnyj universytet imeni Ivana Franka.
9. Verkhovna Rada Ukrainy. (2000). *Pro banky i bankivsjku dijajlnistj: Zakon Ukrainy* [On banks and banking activities: Law of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
10. Kovalenko, M. M. (2015). *Sutnistj i skladovi mekhanizmu derzhavnogho reghuljuvannja bankivskogho sektora ekonomiky* [The essence and components of the mechanism of state regulation of the banking sector of the economy]. *Teorija ta praktyka derzhavnogho upravlinnja*, 2(33), 182-191.
11. Kovalenko, M. M. (2011). *Derzhavne reghuljuvannja bankivskogho sektoru ekonomiky*. [State regulation of the banking sector of the economy]. *Derzhavne upravlinnja ta misceve samovrjaduvannja*, 2(9), 1-6.
12. Stadnyk, A. S. (2019). *Mekhanizm derzhavnogho antykryzovogho reghuljuvannja bankivskojji systemy* [The mechanism of state anti-crisis regulation of the banking system] (Candidate dissertation). Sumy.
13. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2015). *Polozhennja pro zastosuvannja Natsionalnym bankom Ukrainy standartnykh instrumentiv reghuljuvannja likvidnosti bankivskojji systemy* [Regulations on the application by the National Bank of Ukraine of standard instruments for regulating the liquidity of the banking system]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15#Text>
14. Natsionalnyj bank Ukrainy. (2017). *Pro zatverdzhennja Polozhennja pro zdijsnennja ocinky stijkosti bankiv i bankivskojji systemy Ukrainy* [On approval of the Regulation on the assessment of the stability of banks and the banking system of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17#Text>
15. Sas, Kh. I. (2015). *Teoretychni pidkhody do antykryzovogho reghuljuvannja u komercijnykh bankakh Ukrainy* [Theoretical approaches to crisis management in commercial banks of Ukraine]. *Visnyk Odesjogho nacionalnogho universytetu*, 6, 231-234.
16. Danylyshyn, B. M., Bohdan, I. V. (2020). Developing a system of anticrisis measures for Ukraine's economy in the spread of the coronavirus pandemic. *Banks and Bank Systems*, 15(2), 1-15.